

3. Мельник Л.Г. Економіка підприємства. [Текст]: конспект лекцій: навч. посібник / Л.Г. Мельник, О.І. Корінцева — Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. — 412 с.

4. Пушкар М.С. Філософія обліку / М.С. Пушкар. — Тернопіль: Карт-бланш, 2002.-157 с.

5. Сопко В.В. Бухгалтерський облік [Текст]: навч. посібник / В.В. Сопко . — 3-тє вид., перероб. і доп. — К. : КНЕУ, 2000. — 578 с.

Сухарчук Я.В., магістрант
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
Науковий керівник — к.е.н., доцент Л.В. Білозор

ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ В ТОВ

Актуальність даної теми визначається тим, що невпинний перехід України до ринкової економіки, розширення та поглиблення ринкового середовища у всіх сферах діяльності цілком закономірно викликає необхідність удосконалення методики бухгалтерського обліку. Основою ринкової економіки є відносини власності, які в системі бухгалтерського обліку виражені категорією «власний капітал». Підприємство, що відокремлено від інших здійснює господарську діяльність, повинно володіти капіталом. Структура і динаміка власного капіталу є найсуттєвішим показником, що визначає фінансовий стан підприємства. У той же час основним джерелом, де акумулюється та систематизується необхідна інформація, є бухгалтерський облік. Він відображає процес формування власності, обсяг прав власників, розподіл результатів їх діяльності, тобто інформацію про формування та використання власного капіталу як фінансової основи діяльності підприємств.

Великий спектр організаційно-правових форм підприємств, де спостерігаються відмінності у відносинах власності, регулюванні майнових питань, зумовлює особливості обліку власного капіталу та відображення цієї інформації у фінансовій звітності. Розкриття цих особливостей і методичне забезпечення обліку власного капіталу в підприємствах сприятиме підвищенню повноти та достовірності інформації про їх фінансово-майновий стан у фінансовій звітності, що дозволить користувачам звітності приймати обґрунтовані та виважені управлінські рішення. Тому на

сучасному етапі діяльності підприємств виняткове значення мають вдосконалення методики обліку формування відносин власності та власного капіталу.

Проблеми обліку формування та змін власного капіталу досліджуються в працях провідних іноземних і вітчизняних вчених-економістів. Серед іноземних учених, які здійснили внесок у вдосконалення обліку власного капіталу на різних історичних етапах, слід виділити таких: Ж.Андре, В.Є.Ануфрієв, Ф.Беста, А.В.Бугайова, М.Ю. Медведев, Л. Пачолі, В. Рігер, Ж. Ришар та інші. Із вітчизняних науковців, які присвятили свої праці даній проблемі, є: М.Д. Алексеєнко, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, М.М. Мосійчук, В.М. Пархоменко, Я.В. Соколов, Н.М. Ткаченко, В.В. Сопко та інші.

Власний капітал — це частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.

Власний капітал є основою для початку і продовження господарської діяльності будь-якого підприємства, він є одним із найістотніших джерел для визначення найважливішого показника — коефіцієнта фінансової незалежності. Згідно з дослідженнями відомих науковців Ф.Ф Бутинця і В.В. Сопка — власний капітал виконує такі функції:

- ✓ самостійності і влади — розмір власного капіталу визначає ступінь незалежності та впливу його власників на підприємство;
- ✓ відповідальності і захисту прав кредиторів — відображений у балансі підприємства власний капітал є для зовнішніх користувачів мірилом відносин відповідальності на підприємстві, а також захистом кредиторів від втрати капіталу;
- ✓ довгострокового кредитування — перебуває в розпорядженні підприємства необмежений час;
- ✓ фінансування ризику — власний капітал використовується для фінансування ризикових інвестицій, на що можуть не погодитись кредитори;
- ✓ кредитоспроможності — при наданні кредиту. За інших рівних умов, перевага надається підприємствам з меншою кредиторською заборгованістю і більшим власним капіталом;
- ✓ компенсації понесених збитків — тимчасові збитки мають погашатись за рахунок власного капіталу;
- ✓ розподілу доходів і активів — частки окремих власників у капіталі є основою при розподілі фінансового результату та майна при ліквідації підприємства.

Утворюється власний капітал двома шляхами:

- внесенням власниками підприємства грошових коштів та інших активів;

➤ накопиченням суми доходу, що залишається на підприємстві.

Зменшення нормативних вимог до формування статутного капіталу у Товариствах з обмеженою відповідальністю (зі 100 мінімальних заробітних плат до однієї) не призвело до збільшення кількості таких суб'єктів підприємницької діяльності, отримання прибутків і сплати податку на прибуток. Органи місцевого самоврядування сподівалися, що більшість ТОВ будуть належати до суб'єктів малого підприємництва та відповідно до вимог Податкового Кодексу України, вони будуть сплачувати Єдиний податок, який має надходити до місцевих бюджетів. Подальші нормативні зміни в формуванні статутного капіталу ТОВ у розмірі однієї гривні є зовсім недоречними, бо така сума не може бути визнана у якості стартового капіталу.

Для відображення господарських операцій руху власного капіталу використовуються синтетичні рахунки та субрахунки відповідно плану рахунків бухгалтерського обліку.

Для забезпечення фінансової стабільності підприємств істотного значення набувають зміни у формуванні та використанні пайового й додаткового вкладеного капіталу. Зокрема, на субрахунок «Інший додатковий капітал» відображаються сума дооцінки необоротних активів, вартість безоплатно отриманих підприємством від інших юридичних або фізичних осіб необоротних активів та інші види додаткового капіталу.

На сьогодні для українських підприємств притаманні більш тісні зовнішньоекономічні зв'язки з підприємствами країн Європейського Союзу. У зв'язку з цим фінансова звітність повинна співпадати з формами Міжнародних стандартів фінансової звітності. Для ТОВ найвигіднішим є перехід на спрощену систему ведення обліку та процедури сплати обов'язкових платежів.

Таким чином зроблена спроба більш тісніше пов'язати вплив змін нормативного регулювання на функції власного капіталу, які необхідно достовірно відображувати в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Список використаних джерел

1. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV. // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>. — Заголовок з екрану.
2. П(С)БО 2 «Баланс»: Наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року № 87 // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>. — Заголовок з екрану.

3. П(С)БО 5 «Звіт про власний капітал»: Наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року № 87 // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>. — Заголовок з екрану.

4. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 966-XIV // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>. — Заголовок з екрану.

Тарасова С.Ю., магістрант
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
Науковий керівник — к.е.н., доцент В.В. Мельничук

БЮДЖЕТУВАННЯ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ

Актуальність теми. Однією із складових частин управлінського обліку є бюджетування витрат на оплату праці, що є відображенням відносин між компанією і найманими працівниками.

Управління витратами є складним і часом неоднозначним процесом на підприємстві. Однією з найскладніших етапів планування витрат вважається бюджетування оплати праці.

Виклад основного матеріалу. Бюджетування найчастіше пов'язують зі стратегічним та фінансовим плануванням. Стратегічне планування вирішує широкомасштабні задачі, такі як визначення, на якій стадії розвитку знаходиться об'єкт і в якому напрямку повинно здійснюватись його планування.

Бюджет прямих витрат на оплату праці — це плановий документ, у якому відображено витрати на оплату праці, необхідні для виробництва товарів або послуг за бюджетний період. Цей бюджет складається на підставі даних бюджету виробництва і встановлених технологічних норм праці на одиницю продукції та тарифної ставки робітників відповідної кваліфікації.

Бюджет на оплату праці складається на основі фонду оплати праці. Під фондом оплати праці розуміють всю суму виплат, визначених по тарифах, окладах і розцінках, прогресивних доплатах, преміальних системах, а також матеріальним заохоченням, соціальних доплатах та інші виплати з прибутку.

У загальному вигляді фонд оплати праці планується на основі розрахунків:

$$\text{ФОП} = Z_{nt} \cdot 20\% = \text{ФЗП} \cdot 20\%,$$

де Z — середньомісячна зарплата одного робітника.